

شورای سیاست‌گذاری حوزه‌های علمیه خاوران

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران

معاونت پژوهش

استان همدان شهر همدان مدرسه علمیه تخصصی فدک

عنوان:

عوامل عاقبت به خیری و موانع بدعاقبتی در متون دینی

استاد راهنما

حجت‌الاسلام والمسلمین علی محمد برنا

نگارنده

فهیمة دباغ طهماسبی

سال تدوین ۱۴۰۳

الحمد لله

تحمیدیه

حمد و سپاس بی‌کران به درگاه خداوند سبحان و درود و صلوات بی‌پایان بر سرآمد
تمامی پیامبران محمد بن عبدالله (صلوات‌الله‌علیه) و بر اهل بیت اطهر او، حافظان حریم قرآن و
هدایت‌گران حقیقی انسان (صلوات الله علیهم اجمعین)

تقدیم به

حضرات معصومین علیهم السلام که کلهم نور واحدند.

و همچنین تقدیم به حضرت رقیه و عمه‌ی گرامی‌شان حضرت زینب علیها السلام

و تقدیم به مردان غیرتمندی که مدافع حریشان هستند.

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواجه‌نیر

تقدیر و تشکر

«من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق»

در راستای به ثمر رسیدن این پایان‌نامه تقدیر و تشکر می‌کنم از خانواده دلسوزم که در این مسیر همواره پشتیبان و یاورم بوده‌اند.

از راهنمایی‌های استاد گران‌قدر، حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای برنا کمال تشکر رادارم.

انسان آن‌ها را انجام می‌دهد از جمله ۱-دعا و توسل ۲-صله ارحام ۳-کمک به نیازمندان ۴-توبه ۵-بیداری ۶-شهادت در راه خدا ۷-حسن خلق.

۴- اسباب بدعاقبتی را می‌توان به دودسته اسباب درونی و اسباب بیرونی تقسیم کرد. منظور از اسباب درونی تأثیر مسائل نظری و اعتقادات و حتی آنچه تبدیل به خلق و خوی انسان می‌گردد است. در این موارد انحرافات عقیدتی انسان از عقاید حقه است که موجب بدعاقبتی انسان می‌گردد و می‌توان آن را مهم‌ترین عامل بدعاقبتی دانست چراکه اولاً کسی که با کفر و شرک از دنیا رود دیگر امیدی به نجات او نیست، ضمن اینکه کفر و شرک و بی‌ایمانی زمینه‌ی ارتکاب گناهان عملی است. کسی که به خدا ایمان ندارد یا تردید دارد به لحاظ عملی هم پایبند نخواهد بود. ۱- این اسباب عبارت‌اند از ۱-کفر ۲-شرک به خدا ۳-جدا شدن و عدم پیروی از ولایت ۴-عجب ۵-حسد ۶-تکبر و استکبار ۷-حب نفس یا حب دنیا ۸-غفلت و عدم تعقل. گذشته از عوامل و اسباب درونی برخی از عوامل و اسباب بدعاقبتی، اعمالی هستند که انسان آن‌ها را انجام می‌دهد، البته این اعمال نیز غالباً ریشه در عقاید و اعتقادات انسان دارد، به این معنا که هر مقدار انسان عقایدش سست‌تر و از مسیر حق انحراف بیشتری داشته باشد، اعمالش نیز در همان جهت خواهد بود. این اسباب عبارت‌اند از ۱-ترک عمدی نماز ۲-شرب خمر

۳-قتل نفس ۴-پیمان‌شکنی ۵-کفران نعمت ۶-سخن‌چینی ۷-گناه و خط ۸-مکر و خدعه ۹-سرکشی و عدم تبعیت از فرامین الهی ۱۰-خوردن مال یتیم ۱۱-ظلم و ستم به مردم ۱۲-شهوت‌رانی ۱۳-عاق والدین ۱۴-قطع رحم ۱۵-بدخلقی

فهرست منابع و مأخذ

✽قرآن کریم

۱. ابن بابویه، محمد بن علی و حسینی طهرانی، هاشم، التوحید (للصدوق)، قم، جماعه المدرسين فی الحوزة العلمیه بقم، مؤسسه النشر الإسلامی، ۱۴۱۶.
۲. ابن بابویه، محمد بن علی و غفاری، علی اکبر، الخصال، قم، جماعه المدرسين فی الحوزة العلمیه بقم، مؤسسه النشر الإسلامی، ۱۴۱۶.
۳. _____، و لاجوردی، مهدی، عیون أخبار الرضا علیه السلام، تهران، ۱۳۷۸.
۴. _____، مترجم: جعفری، یعقوب، التوحید، قم، نسیم کوثر، ۱۳۸۹.
۵. ابن _____، خصال شیخ صدوق (ترجمه کمره‌ای)، کتابچی، تهران، چاپ ۸، ۱۳۷۷ ه.ش.
۶. ابن بابویه، محمد بن علی، متن و ترجمه معانی الأخبار (ترجمه محمدی)، دار الکتب الإسلامیه - ایران - تهران، چاپ: ۲، ۱۳۷۷ ه.ش.
۷. ابو ترابی، حسن، اسرار حسن عاقبت و سوء عاقبت، انتشارات اسوه، ۱۳۹۹.
۸. اسکافی، محمد بن همام، تکامل و طهارت روح (ترجمه کتاب شریف التمحیص)، سازمان تبلیغات اسلامی، پژوهشکده باقر العلوم علیه السلام، انتشارات نورالسجاد، قم، ۱۴۳۰ ه.ق.
۹. امینی، ابراهیم، خودسازی (یا تزکیه و تهذیب نفس)، شفق، قم، چاپ: ۸، ۱۳۷۵ ه.ش.
۱۰. انصاریان، حسین، تفسیر و شرح صحیفه سجادیه، دار العرفان، قم، ۱۳۸۳ ه.ش.
۱۱. _____، نظام خانواده در اسلام، ام ابیها، قم، ۱۳۸۳ ه.ش، ۱۳۸۳.
۱۲. _____، عرفان اسلامی (شرح مصباح الشریعه)، دار العرفان، قم، ۱۳۸۶ ه.ش.
۱۳. بحرانی، هاشم بن سلیمان و بنیاد بعثت، واحد تحقیقات اسلامی، البرهان فی تفسیر القرآن، مؤسسه البعثة، مرکز الطباعة و النشر، ۱۴۱۵.

۱۴. بحرانی، حسین بن علی، سلوک عرفانی در سیره اهل بیت علیهم السلام، وثوق، قم، ۱۳۷۹ ه.ش.
۱۵. جزایری، محمدعلی، دروس اخلاق اسلامی، حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت، قم، چاپ: ۲، ۱۳۸۸ ه.ش.
۱۶. حسینی دشتی، مصطفی، معارف و معاریف، تهران، آرایه، ۱۳۸۱
۱۷. حمیری، عبد الله بن جعفر و مؤسسه آل البيت عليه السلام للاحیاء التراث، قرب الإنسان (ط. الحديثه)، قم، مؤسسه آل البيت عليه السلام للاحیاء التراث، ۱۳۷۱-۱۴۱۳.
۱۸. خزائی، محمدعلی، متن، شرح و تفسیر دعای ابو حمزه ثمالی (موضوعی، قرآنی، روایی، اخلاقی، عرفانی و تربیتی)، ابتکار دانش، قم - ایران، ۱۳۸۷ ه.ش.
۱۹. خمینی، روح الله، رهبر انقلاب و بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران، شرح چهل حدیث (اربعین حدیث)، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، قم، ۱۳۸۰ ه.ش.
۲۰. _____، شرح حدیث «جنود عقل و جهل»، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، قم، چاپ: ۷، ۱۳۸۲ ه.ش.
۲۱. خوانساری، آقا جمال، محمد بن حسین، شرح غرر الحکم (خوانساری)، دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ، تهران - ایران، ۱۳۶۶ ه.ش.
۲۲. دستغیب، عبدالحسین، گناهان کبیره، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، قم، چاپ: ۲۲، ۱۳۸۸ ه.ش.
۲۳. دهنوی، سید محسن / واحد پژوهش مجمع جهانی صدقین عليه السلام تاریخ انتشار: ۳۱/۳/۱۳۹۶
۲۴. رازی، فخرالدین ابو عبدالله محمد بن عمر، مفاتیح الغیب، دار احیاء التراث العربی، چاپ سوم، بیروت، ۱۴۲۰
۲۵. سعادت علی؛ شقاوت از دیدگاه فلسفه و دین پژوهش های فلسفی-کلامی ۱۳۸۰

۲۶. الشیخ الصدوق، الخصال، تصحیح و تعلیق: علی أكبر الغفاری، مؤسسه النشر الإسلامی التابعه لجماعه المدرسین بقم المشرفه، ۱۴۰۳ ه ق
۲۷. صدر، رضا، تفسیر سوره حجرات، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، قم، ۱۳۷۹ ه.ش.
۲۸. طباطبایی، محمد حسین، ترجمه تفسیر المیزان، مترجم موسوی همدانی سید محمد باقر دفتر انتشارات اسلامی جامعه‌ی مدرسین حوزه علمیه قم، قم، ۱۳۷۴ ش
۲۹. طبرسی، علی بن حسن و جعفری، صالح، مشکاه الأنوار، نجف اشرف - عراق: مکتبه الفقیه.
۳۰. عابدی، احمد، سید یحیی صفوی، بررسی اسباب حسن عاقبت و سوء عاقبت، شرکت چاپ و انتشارات راه فردا، انتشارات ناجی نشر، ۱۳۹۲
۳۱. فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، الوافی، مکتبه الامام امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) ۱۴۰۶
۳۲. قمی مشهدی، محمدرضا، تفسیر کنز الدقائق و بحر الغرائب، نشر: قم: دار الغدير، ۱۴۲۳ ق = ۱۳۸۱
۳۳. کلینی، محمد بن یعقوب، أصول الکافی، ترجمه مصطفوی - تهران، ۱۳۶۹ ش.
۳۴. _____، اصول کافی (ترجمه کمره‌ای)، ۶ جلد، اسوه، قم، چاپ: ۳، ۱۳۷۵ ه.ش
۳۵. مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، مسترحمی، هدایت الله، غفاری، علی اکبر، بهبودی، محمدباقر، مصباح یزدی، محمد تقی، محمودی، محمدباقر، خرسان، محمد مهدی و دیگران، بحار الأنوار، بیروت - لبنان: دار إحياء التراث العربی، ۱۴۰۳.
۳۶. محمدی ری شهری، محمد میزان الحکمه، قم، دارالحديث، ۱۳۸۷
۳۷. مطهری، مرتضی، انسان و سرنوشت، انتشارات صدرا.
۳۸. مظاهری، حسین، سیر و سلوک، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهراء (علیها السلام)، اصفهان - ایران، ۱۳۹۰ ه.ش

۳۹. _____، کاوشی نو در اخلاق اسلامی و شئون حکمت عملی، ذکر، تهران، چاپ: ۲، ۱۳۸۳ ه.ش.
۴۰. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران، ۱۳۷۴.
۴۱. _____، اخلاق در قرآن (مکارم شیرازی)، مدرسه الإمام علی بن أبی طالب علیه السلام، قم، چاپ: ۴، ۱۳۸۵ ه.ش.
۴۲. _____، پیام امام امیرالمومنین علیه السلام، تهیه و تنظیم جمعی از فضلاء، دار الکتب الاسلامیه، ۱۳۸۶.
۴۳. ملکی تبریزی، جواد بن شفیع، اسرار الصلوٰه (ترجمه رجب زاده)، پیام آزادی، تهران، چاپ: ۸، ۱۳۷۲ ه.ش.
۴۴. نراقی، احمد بن محمد مهدی، معراج السعاده، هجرت، قم - ایران، ۱۳۷۸ ه.ش.
۴۵. هلالی، سلیم بن قیس، اسرار آل محمد علیهم السلام / ترجمه کتاب سلیم، قم، اسرار آل محمد علیهم السلام / ترجمه کتاب سلیم، ۱۴۱۶ ق